

SEED & BREAD

FOR THE SOWER

JES.55:10

FOR THE EATER

korte Bijbelse boodschappen van

THE WORD OF TRUTH MINISTRY

Otis Q. Sellers, Bijbelleraar

Vertaling © Stichting Lachai Roï, Lelystad, Nederland

www.lachairoi.org

Nr. 108

***Metanoeo* -- probleemteksten**

We gaan ervan uit dat de lezer van deze studie al heeft nagedacht over wat er in de voorgaande studies (*Seed & Bread* nummers 106 en 107) naar voren is gebracht. De uitspraak dat (*zich*) *onderwerpen*, *zich overgeven* en (*zich*) *ontdoen van* juiste weergaven zijn in alle gevallen waarin *metanoeo* voorkomt en de teksten waarin dat staat verhelderen, heeft bepaalde problemen veroorzaakt in enkele verzen die echter gemakkelijk zijn op te lossen als we daar wat verder over nadenken.

Er wordt tegenwoordig door velen beweerd dat het woord *metanoeo* de betekenis zou hebben van 'je omkeren.' Deze gedachte is razendsnel verspreid doordat het is opgenomen in *The Living Bible*, een herschrijving van Gods Woord waarin de denkbeelden, die Ken Taylor over de uitspraken van de Bijbel heeft, zijn weergegeven. 'Keer je af van je zonden en keer je tot God,' is de opvatting van Taylor over de gedachten die in *metanoeo* liggen besloten. En hoewel het een uitstekende raad is, lijkt het in geen enkel opzicht op wat Johannes en de Here Jezus hebben gezegd.

Als Jezus 'keer je af van je zonden en keer je tot God' bedoeld had, zou Hij het woord *epistrepho* hebben gebruikt, een woord dat veel voorkomt in het Nieuwe Testament en ook het woord *Theos* (God) zou dan zijn gebruikt. Als Jezus Christus in Mattheüs 4:17 bedoeld had te zeggen 'keer je af' of 'keer je om' zou Hij het woord *epistrepho* of misschien *strephe* hebben gebruikt. *Strephe* betekent 'zich omdraaien' met de bedoeling om een andere kant op te kijken en dat is zowel letterlijk

(Joh. 20:14) als figuurlijk (Hand. 7:39) gebruikt in het Nieuwe Testament.

De woorden *metanoeo* en *epistrepho* komen beide voor in Handelingen 3:19. 'Onderwerp (*metanoeo*) u dan en wees omgekeerd (*epistrepho*), opdat uw zonden uitgedelgd worden.' Het voorkomen van deze twee woorden in één zin bracht Ken Teylor er toe om met een afwijkende betekenis te komen voor *metanoeo* en het als volgt te vertalen: 'Verander dus van gedachte en houding tegenover God en keer je tot Hem' (*The Living Bible*).

De alinea hierboven brengt mij ertoe op te merken dat als iemand een positieve Bijbelse theologie wil opbouwen en Gods waarheid naar voren wil brengen, of het nu als leraar in een Bijbelstudiegroep of als voorganger op de preekstoel is, hij zich maar beter niet kan baseren op de uitspraken in *The Living Bible*, althans niet voordat hij ze heeft onderzocht en tot de conclusie is gekomen dat ze enigszins lijken op het oorspronkelijke Grieks, wat zelden het geval is in de Ken Taylor Vertaling.

Als *metanoeo* 'je omkeren' zou betekenen, zouden we geen tekst als Handelingen 26:20 tegenkomen waarin Paulus zowel *metanoeo* als *epistrepho* heeft gebruikt. Daar verklaarde hij dat hij aan de heidenen verkondigd had 'dat zij zich zouden onderwerpen (*metanoeo*) en zich tot God keren (*epistrepho*) en werken doen, met hun onderwerping in overeenstemming.' We kunnen ervan verzekerd zijn dat Paulus niet in herhaling viel toen hij hier twee verschillende woorden gebruikte.

Een gedeelte als Lucas 17:3,4 zou moeilijkheden kunnen opleveren, tenzij we ons voor ogen houden dat deze woorden door de Heer tot Zijn twaalf bijzondere discipelen zijn gesproken, mannen die de apostolische positie van Hem hadden ontvangen. Zij waren bevoegd om te oordelen in onenigheid onder andere discipelen en ook ten aanzien van elke overtreding die tegen hen persoonlijk werd begaan. Dit gezag zou gemakkelijk misbruikt kunnen worden. Hun positie als de apostelen van de Heer, de krachten die aan deze positie verbonden waren en hun toekomstige verwachtingen maakten ze tot een doelwit voor vele valstrikken, beschuldigingen en lasterpraat. Ze werden gewaarschuwd dat ze daarmee te maken zouden krijgen en kregen instructies wat ze daartegen moesten doen. 'Ziet toe op uzelf! Indien uw broeder zondigt [tegen u], bestraf hem, en indien hij toegeeft, vergeef hem. En zelfs indien hij zevenmaal per dag tegen u zondigt en zevenmaal tot u terugkeert (*epistrepho*) en zegt: Ik onderwerp me, zult gij het hem vergeven.'

Onze Heer stelde hier juridische principes vast om deze mensen, die waren voorbestemd om op twaalf tronen te zitten om de stammen van

Israël te richten, te leiden. Het is ook helemaal niet vreemd dat, toen de apostelen dit hoorden, zij onmiddellijk vroegen: 'Heer, geef ons meer geloof,' wat betekende: 'Heer, geef ons meer vermogen om U op Uw woord te geloven en daarnaar te handelen.'

Wij hebben geen enkel recht om een zondaar te berispen en ook onze vergeving kan nooit afhangen van het feit of hij zich aan onze berisping onderwerpt. Lucas 17:1-4 geldt voor de apostelen. We kunnen ervan leren, maar we moeten het niet op onszelf toepassen. Iedereen heeft de plicht zich aan allen die in Gods Naam heersen te onderwerpen ten tijde dat God de aarde regeert.

In Handelingen 8:22 vinden we de eerste tekst waar *metanoeo* verband houdt met boosheid. De favoriete uitspraak van de predikers van het 'hete evangelie,' 'bekeer u van uw zonden!' vinden we nergens in het Woord van God. Deze zinsnede heeft mensen ertoe gebracht het onmogelijke te zoeken, want 'bekering,' ongeacht welke betekenis men eraan geeft, is niet in staat iemand te reinigen van zelfs de minste van zijn zonden. Het heeft net zo weinig resultaat als het water waarmee Pilatus zijn handen heeft gewassen. Onderwerping is evenwel zeker de eerste poort waardoor iemand moet gaan om tot de bron van reiniging te komen, het bloed van Jezus Christus. Petrus sprak daar echter niet over in verband met de zonde van Simon de tovenaer en dit gedeelte wordt nog ingewikkelder ten gevolge van het gebruik van *apo* (van). Op grond hiervan zou ik dit gedeelte als volgt willen vertalen: 'Ontdoe uzelf daarom van dit kwaad van u.'

De grote schuldenlast die Simon op zich had geladen, zien we in de woorden van Petrus, toen hij zei: 'gij zijt gekomen tot een gal van bitterheid en een warnet van ongerechtigheid.' Desalniettemin riep Petrus hem uit medeleven op zich te ontdoen van zijn grote schuldenlast (ten opzichte daarvan een andere houding aan te nemen) en de Heer te smeken of Hij hem, ten gevolge van de gedachten van zijn hart, zou willen vergeven. Simon stemde daar direct mee in, zoals Handelingen 8:24 laat zien.

Een volgend probleem dat veroorzaakt is, vinden we in II Corinthe 7:8-10. Een meer nauwkeurige vertaling kan dit oplossen. Paulus zei hier: 'Want hoewel ik u door mijn brief heb bedroefd, betreur (*metamelomai*) ik dat niet. Want ik bemerk, dat die brief u bedroefd heeft, al was het maar tijdelijk. Nu verheug ik mij, niet dat gij bedroefd zijt geworden, maar dat de droefheid u tot onderwerping (*metanoia*) heeft gebracht; want gij zijt bedroefd geworden naar Gods wil, zodat gij generlei nadeel van ons hebt geleden. Want de droefheid naar Gods wil brengt onderwerping tot redding, die men niet betreurt (*metamelomai*),

de droefheid der wereld brengt evenwel dood voort.'

In II Corinthe 12:20,21 krijgen we met een volgend probleem te maken dat veroorzaakt wordt door het gebruik van *epi* (op) in dit gedeelte. Die moeilijkheid blijft bestaan voor alle uitleggers, hoe men *metanoeo* ook vertaalt. Ik zou het als volgt willen vertalen: 'Want ik vrees, dat ik misschien bij mijn komst u niet zó zal vinden, als ik wens. Ik vrees voor twist, naijver, opwellingen van toorn, van zelfzucht, voor laster, oorblazerij, verwatenheid en ongeregeldheden. Ik vrees, dat, als ik weer kom, mijn God mij bij u vernederen zal en dat ik zal hebben te treuren om velen van hen, die tot nu toe aan het zondigen zijn geweest en zich nog niet ontdaan hebben over de onreinheid, hoererij en ontucht, die zij gepleegd hebben.'

In het boek Openbaring komt *metanoeo* twaalf keer voor en in vijf van die gevallen wordt het gevolgd door *ek*, dat 'uit' betekent (2:21,22; 9:20,21; 16:11). Dit is als bezwaar naar voren gebracht tegen het woord 'onderwerpen' als vertaling van *metanoeo*. Je kunt je niet ergens 'uit' onderwerpen, is de manier waarop men dit bezwaar uit. De moeilijkheid houdt echter geen stand, hoe men het ook vertaalt. Als er een idiomatische betekenis aan gegeven moet worden bij het vertalen van deze gedeelten in het Nederlands, moeten we onderkennen dat het voorzetsel *ek*, dat letterlijk 'vanuit' betekent, vertaald moet worden met 'van' en dat 'ontdoen van' het woord is dat we het beste kunnen gebruiken. Daarom zou ik het als volgt vertalen: 'En Ik heb haar tijd gegeven om zich te onderwerpen, maar zij wil zich te ontdoen van haar hoererij' (Openb. 2:21). 'En wie van de mensen overgebleven waren, die niet gedood waren door deze plagen, ontdeden zich niet van de werken hunner handen... en zij ontdeden zich niet van hun moorden...' (Openb. 9:20,21). '... en zij ontdeden zich niet van hun werken' (Openb. 16:11).

De waarde van de hierboven gegeven vertalingen zal duidelijker worden als we nadenken over de uitnodiging van onze Heer in Mattheüs 11:28-30: 'Komt tot Mij, allen, die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven; neemt mijn juk op u en leert van Mij, want Ik ben zachtmoedig en nederig van hart, en gij zult rust vinden voor uw zielen; want mijn juk is zacht en mijn last is licht.'

Dat was geen nieuwe boodschap. Het was dezelfde oproep om zich over te geven die Johannes en de Heer al eerder hadden verkondigd. Lang voordien had Jesaja de last al beschreven van hen 'die de ongerechtigheid tot zich trekken met koorden van valsheid en de zonde als met een wagentouw' (Jes. 5:18). Hij moet de vermoeide en gewonde ossen voor ogen hebben gehad die men op bijna elke weg tegenkwam

in zijn tijd. Hij vergeleek zondaren met deze lastdieren. Daarvoor had hij gesproken over een 'zondig volk, een natie, beladen met ongerechtigheid' (Jes. 1:4). Yahweh vraagt: 'Waar wilt gij nog meer geslagen worden, dat gij voortgaat met af te wijken?' (Jes. 1:5). Zij wilden zich eenvoudig niet onderwerpen, zij weigerden zich te ontdoen van hun last van zonde en schuld.

Het was Jobs intentie om God te vrezen en Hem te dienen en dat deed hij ook. Satan zei dat Job dit deed omdat de Heer hem zo rijk gezegend had en dat hij van gedachten zou veranderen als deze bescherming verwijderd zou worden. God stond satan toe dat te doen, maar Jobs gezindheid werd niet anders. Zijn antwoord luidde: 'zouden wij het goede van God aannemen en het kwade niet?' Er was niets wat zijn gezindheid kon veranderen. 'Wil Hij mij doden, ik blijf op Hem hopen,' was zijn triomfantelijke antwoord. Zijn gezindheid ten aanzien van God toen hij vermogend en in goede gezondheid was, bleef hetzelfde toen hij in armoede en ziekte verkeerde. Hij had werkelijk de 'gezindheid achteraf.'

Onderwerping aan God is een houding, een manier van leven, een vaste denkwijze. Het is een gezindheid die op Yahweh gericht is, die in perfecte overeenstemming met Hem wordt gehouden, gebaseerd op geloof en vertrouwen in Hem. Het is de gezindheid van Christus, die kon zeggen: 'De Here HERE heeft mij het oor geopend en ik ben niet weerspanning geweest, ik ben niet teruggedeinsd' (Jes. 50:5). Onderwerping is het ontvangen van Gods woord met alle bereidwilligheid (Hand. 17:11). Het is een constante toestand, want zelfs als iemand die zich onderworpen heeft tekort schiet, blijft hij onderworpen, keert hij zich tot God en weet hij dat hij vergeving heeft. Onderwerping is de gezindheid die ook in Christus Jezus was (Fil. 2:5).

Een dergelijke gezindheid is er niet een die door de mens kan worden opgebracht. Jezus Christus is de auteur en de voleinder van een dergelijke gezindheid. In onze omgang met anderen kunnen we de volkomen afwezigheid ervan bemerken. Op zulke momenten moet de dienstknecht van de Heer niet strijden en proberen om een houding van onderwerping te veroorzaken. Hij moet vriendelijk zijn, geneigd zijn om te onderwijzen, in zachtmoedigheid de ander die in zijn eigen licht staat, proberen te onderrichten en het kan wel gebeuren dat als hij zo handelt, God de hardnekkige persoon onderwerpt aan de erkenning der waarheid (II Tim. 2:25). Waarlijk, echte onderwerping is een gave van God. We zijn van Hem afhankelijk voor die gezindheid die de deuren van redding opent.

Ik weet niet wie het eerst gezegd heeft: 'Laat los en laat God,' maar het is een goed advies. Het zal onderworpenheid tot gevolg hebben. Dan

kunnen we zeggen: 'Mijn hart is gerust, o God, mijn hart is gerust; ik wil zingen, ja psalmzingen' (Psalm 57:8).